

Plats och tid	Sessionssalen, Klippans kommunhus kl. 17:00-21:10
Beslutande ledamöter	Kerstin Persson (S) (ordförande) Carl-Axel Wilhelmsson (C) (1:e vice ordförande) Hans Bertil Sinclair (M) (2:e vice ordförande) Paul Gustafsson (S) Ellinor Varady (M) Johan Pettersson (S) Gun Ohrberg (S) Roger Sjunner (MP) Boris Svensson (S) Robert Larsson (KD) Tommy Cedervall (L) Åsa Edvardsson (SD) Christina Petersson (SD) ersätter Christian Hendlertz (SD)
Ej tjänstgörande ersättare	Kent Lodesjö (S) Michael Nemeti (S) Gunilla Svensson (S) Rune Persson (S) Christer Johansson (C) Kristian Seger (M) Marie Brink (SD)
Övriga närvarande	Cecilia Christensen, kanslichef Eva Larsson, kommunsekreterare Jan Tingecz, ekonomichef Ingela Reimer, ekonom
Utses att justera	Hans Bertil Sinclair
Justeringens plats och tid	Kansliavdelningen Klippans kommunhus, 2018-06-07 21:30

Sekreterare

Eva Larsson

Ordförande

Kerstin Persson

Justerande

Hans Bertil Sinclair

ANSLAG/BEVIS Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum 2018-06-07

**Datum för anslags
uppsättande** 2018-06-08

**Datum för anslags
nedtagande** 2018-07-02

**Förvaringsplats för
protokollet** Kansliavdelningen Klippans kommunhus

Underskrift

.....
Eva Larsson

Innehållsförteckning

§ 138 Yttrande över ansökan om kaolinbrytning

§ 138**Yttrande över ansökan om kaolinbrytning**

KS 2016.1154

Ärendet

Svea Hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen, har genom föreläggande den 4 april 2018, förelagt Klippans, Eslövs och Svalövs kommun att yttra sig över Svenska Kaolin AB:s överklagande av Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom den 23 oktober 2017. Målet gäller ansökan om tillstånd till täkt för brytning av kaolin. Det huvudsakliga brytningsområdet ligger i Eslövs kommun men del av verksamhetsområdet ligger i Klippans kommun.

Klippans kommun har sökt samarbete med Svalövs kommun och avsikten är att Klippans kommun ställer sig bakom Svalövs kommuns yttrande. I detta bestrider kommunerna bolagets yrkanden om att tillstånd ska meddelas för den ansökta verksamheten. Kommunerna bestrider även att bolaget ska medges komplettera ansökan och inge ytterligare utredning vid överinstansen Mark- och miljööverdomstolen. Klippans kommuns miljöstrateg har granskat Svalövs kommuns yttrande och har ingen erinran.

Yttrande skulle enligt föreläggande vara inkommet senast den 25 april 2018. Klippans kommun har fått anstånd att yttra sig t.o.m den 8 juni 2018.

Beslutsunderlag

Beredningsförslag Arbetsutskottet 2018-05-28, § 99.

Kansliavdelningens skrivelse 2018-05-21.

Svalöv kommuns yttrande, bilaga Ks § 138/18.

Kommunstyrelsens beslut

Klippans kommunstyrelse ställer sig bakom Svalövs kommuns yttrande 2018-05-15 och översänder detta till Svea Hovrätt, Mark- och miljö- överdomstolen såsom sitt yttrande i ärendet.

YTTRANDE

Datum
2018-06-04
Ert datum
2018-04-04

Diarienummer
606-2014
Er referens
M 10717.17

Bilaga Ans 99/18
Bilaga KS S 138/18
Sida
1(9)

Svea hovrätt
Rotel 0601 – Mark- och miljööverdomstolen
Box 2290
103 17 Stockholm

**Mål M 10717-17 Svenska Kaolin AB ./. Torsten Werner m.fl.
angående ansökan om tillstånd enligt 9 och 11 kap. miljöbalken
till täkt av kaolinråvara samt bortledning av grundvatten på
fastigheterna Billinge 1:1 m.fl. i Eslövs kommun m.fl.
Avrinningsområde: 96 Rönne å N: 6207692 E 396761 /
SWEREF99 TM**

Svea Hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen, har genom föreläggande den 4 april 2018, förelagt Svalövs kommun, nedan kommunen, att yttra sig över Svenska Kaolin AB:s, nedan bolaget, överklagande av Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom den 23 oktober 2017 i mål nr M 1180-14 (aktbilaga 1 och 8).

Efter medgivet anstånd får kommunen härmed anföra följande.

1 Inställning

Kommunen bestrider bolagets yrkanden om att tillstånd ska meddelas för den ansökta verksamheten.

Kommunen bestrider även att bolaget ska medges komplettera ansökan och inge ytterligare utredning vid överinstansen Mark- och miljööverdomstolen.

2 Grunder

Som grund för ovan angivna inställning får kommunen anföra följande.

2.1 Brister i miljökonsekvensbeskrivningen

Äldre bestämmelser i 6 kap. miljöbalken och den äldre lydelsen av 22 kap. 1 § miljöbalken ska tillämpas då målet har påbörjats före den 1 januari 2018.

Enligt 6 kap. 9 § miljöbalken ska den myndighet som prövar en ansökan ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Syftet med miljökonsekvensbeskrivningen är att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekter som en planerad verksamhet eller åtgärd kan medföra dels på människor, djur, växter, mark, vatten, luft, klimat, landskap och kulturmiljö, dels på hushållningen med mark och vatten och den fysiska miljön i övrigt dels ock på annan hushållning med material, råvaror och energi. Vidare är syftet att möjliggöra en samlad bedömning av dessa effekter på människors hälsa och miljö enligt 6 kap. 3 § miljöbalken.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska, i den utsträckning det behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning, innehålla de uppgifter som behövs för att uppfylla ovan angivna syfte. En godtagbar miljökonsekvensbeskrivning är en processförutsättning och en ansökan som är så ofullständig att den inte kan ligga till grund för en prövning av målet ska avvisas, se 22 kap. 1 § och 2 § miljöbalken.

För verksamheter eller åtgärder som kan antas påverka miljön i ett naturområde som har förtecknats enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2, ska en miljökonsekvensbeskrivning alltid innehålla de uppgifter som behövs för prövningen enligt 7 kap. 28 b och 29 §§ miljöbalken, se 6 kap. 7 § miljöbalken.

I rättsfallet NJA 2013 s 613 har Högsta domstolen, efter genomgång av art- och habitatdirektivet (rådets direktiv 92/43/EEG) och praxis från EU-domstolen, konstaterat att prövningsmyndigheten ur ett vetenskapligt perspektiv ska bedöma projektets konsekvenser för området och att ett godkännande förutsätter att det inte föreligger några rimliga tvivel om att verksamheten inte kan ha en skadlig inverkan på området. Vidare har Högsta domstolen konstaterat att alla aspekter av projektet ska identifieras med hjälp av bästa möjliga vetenskapliga information och kunskaper och att det ska vara möjligt att skingra varje rimligt vetenskapligt tvivel i fråga om de planerade arbetenas påverkan på området.

Miljökonsekvensbeskrivningen måste därmed vara av sådan beskaffenhet att den dels identifierar alla aspekter av projektet enligt ovan och dels möjliggör för prövningsmyndigheten att skingra varje rimligt vetenskapligt tvivel i fråga om de planerade arbetenas påverkan på området, jfr Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom den 9 mars 2018 i mål nr M 1195-17.

Hela förhandlingen i mark- och miljödomstolen har präglats av olösta frågor och bristfälliga svar från sökanden. Efter materiell processledning från mark- och miljö-domstolen har bolaget i flera omgångar getts möjlighet att komplettera miljökonsekvensbeskrivningen, bland annat med avseende på verksamhetens påverkan på det aktuella Natura 2000-området.

Trots det har bolaget inte presenterat vetenskapligt säkerställda slutsatser vad gäller verksamhetens påverkan på Natura 2000-områdets hydrologi bl a för tiden efter det att verksamheten upphört och återföringen av grundvatten till området har avslutats. Såväl av domskälen i överklagad dom som av den skiljaktiga meningen framgår med tydlighet att utredningen är behäftad med brister i detta avseende och att osäkerhet föreligger vad avser de hydrologiska förhållandena i Natura 2000-området efter avslutad brytning.

Bolaget har inte heller presenterat tillräckligt vetenskapligt underlag för bedömningen av att återinfiltrationen av grundvatten säkerställer att Natura 2000-området inte tar skada, bland annat till följd av att den kemiska sammansättningen i brytningsmaterialet inte är tillräckligt utredd. I ett mycket sent skede i processen har bolaget dessutom föreslagit att Sydvattens ledning ska flyttas och lokaliseras i direkt anslutning till Natura 2000-området. Förekomsten av ledningen har dock aldrig behandlas eller beaktats i den hydrologiska modellen som byggts upp för att utreda påverkan på Natura 2000-områdets hydrologi. Planerad återinfiltration är tänkt att ske i borrhål i direkt anslutning till den nya ledningen, vilket medför helt nya förutsättningar med risker för avledning av grundvatten och även påverkar den för Natura 2000-området helt nödvändiga återinfiltrationen.

Underlaget i målet gör det inte heller möjligt att med säkerhet bedöma i vilken utsträckning tubulär halloysit förekommer inom området eller vilka effekter som ämnet kan få för människors hälsa och miljön på lång sikt. Med hänsyn till verksamhetens art och omfattning är detta uppgifter som med absolut nödvändighet måste klarläggas i miljökonsekvensbeskrivningen, för att syftet

därmed ska kunna uppnås och tillåtligheten av verksamheten ska kunna prövas.

Bristerna i miljökonsekvensbeskrivningen är av sådan grundläggande karaktär att det inte kan anses vara godtagbart för bolaget att komplettera utredningen ytterligare i Mark- och miljööverdomstolen. Detta med hänsyn till att remissmyndigheter och berörda sakägare m fl ska ges möjlighet att lämna synpunkter i det samråd som ska föregå en miljökonsekvensbeskrivning och vidare under handläggningen i första instans, dvs mark- och miljödomstolen. Det ska särskilt påpekas att det under målets fortsatta handläggning inte är möjligt att läka väsentliga initiala brister i miljökonsekvensbeskrivningen, såsom saknad av uppgifter som alltid ska finnas med i miljö-konsekvensbeskrivningen, jfr 6 kap. 7 § miljöbalken och NJA 2009 s. 321, vilket bland annat inkluderar de uppgifter som behövs för prövningen enligt 7 kap. 28 b och 29 §§ miljöbalken.

Bolaget har redan getts möjlighet att komplettera ansökan i mark- och miljödomstolen med omfattande material och betydelsefulla uppgifter – vilka dessutom till stor del inkommit efter avslutad huvudförhandling och mycket sent i processen. Utrymmet för remissmyndigheter och sakägare att ta del av, utreda och bemöta underlaget i målet har varit begränsat till följd av kompletteringarnas omfattning och i det skede de ingivits. Av detta följer att ansökningsmaterialet redan i dagsläget är svåröverskådligt, något som även Naturvårdsverket har påpekat i yttrande den 7 april 2016 (ab 181). Kommunen vill dessutom betona att frågorna i målet är av yttersta vikt för områdets och kommunens utveckling och att de korta remisstiderna avsevärt försvärat möjligheten till en rimlig demokratisk hantering i en politisk organisation, som en kommun.

Med hänsyn till den osäkerhet som råder kring bland annat förekomsten av tubulär halloysit och dess påverkan på människors hälsa och miljön ska berörda – efter det att en miljökonsekvensbeskrivning är så komplett att en materiellt ställningstagande och prövning är möjlig – ha en möjlighet att redovisa sin inställning och grunden härför och föra sin talan i minst två instanser innan slutligt, lagakraftvunnet beslut fattas i fråga om verksamhetens tillåtlighet.

Av det ovan sagda följer att Mark- och miljööverdomstolen ska underkänna miljö-konsekvensbeskrivningen och avvisa bolagets ansökan.

2.2 Tillstånd enligt 7 kap. 28 § miljöbalken (Natura 2000)

För det fall att Mark- och miljööverdomstolen skulle finna att miljökonsekvensbeskrivningen är tillräcklig utifrån ovan angivna aspekter och därmed kan ligga till grund för en materiell prövning i målet gör kommunen gällande att domstolen ändock är förhindrad att bevilja tillstånd till verksamheten då det råder osäkerhet i fråga om Natura 2000- området kan skadas av verksamheten. Tillstånd enligt 7 kap. 28 b § miljöbalken ska därför inte beviljas.

Som mark- och miljödomstolen har konstaterat får projekt godkännas endast om den nationella myndigheten har försäkrat sig om att det berörda området inte kommer att ta skada. Ansökan ska innehålla ett underlag som genom bästa möjliga vetenskap-liga information identifierar de olika aspekterna av verksamheten. Med hjälp av underlaget ska det vara möjligt för myndigheten att försäkra sig om att verksamheten inte kommer att medföra skada på området, vilket betyder att det, ur vetenskapligt perspektiv, ska vara säkerställt att verksamheten inte kommer att kunna ha en skadlig inverkan på området. Om det råder osäkerhet om projektet kommer att ha skadlig inverkan på Natura 2000-området ska ansökan avslås, jämför bl.a. NJA 2013 s. 613 samt EU-domstolens dom i mål nr C-127/02 "Waddenzee" p. 52–60.

Ⓟ JB

De osäkerheter som råder beträffande verksamhetens påverkan på Natura 2000-området – som kommunen redogjort för under avsnitt 2.1 ovan – innebär att bolaget, som sökande, inte visat att Natura 2000-området inte kommer att ta skada av den sökta verksamheten. Ansökan ska därför avslås.

Den skiljaktiga meningen i mark- och miljödomstolen – med innebörden att de kontrollåtgärder och efterbehandlingsåtgärder som sökanden har redovisat, trots osäkerheterna avseende påverkan på Natura 2000-områdets hydrologi, bör leda till att effekterna av verksamheten på sikt inte kommer att påverka de skyddade livsmiljöerna och naturtyperna i Natura 2000-området – uppfyller inte de formella kraven i art- och habitatdirektivet, då det saknas fullständiga, exakta och slutliga bedömningar och slutsatser och inte uppfyller kravet på att prövningsmyndigheten ska försäkra sig om att skada på Natura 2000-området inte uppkommer, jfr NJA 2013 s. 613.

2.3 Verksamhetens tillåtlighet enligt 2 kap. miljöbalken

Bristerna i miljökonsekvensbeskrivningen är vidare av sådant slag att det inte är visat att kraven i 2 kap miljöbalken efterlevs.

2.3.1 Halloysit

Enligt 2 kap. 2 § miljöbalken ska den som avser att bedriva en verksamhet skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet. Ju större sannolikheten är för att verksamheten kan få konsekvenser för människors hälsa eller miljön, och ju allvarigare konsekvenserna kan bli, desto högre krav ska ställas på att verksamhetsutövaren skaffar sig den kunskap som behövs för att undvika sådan skada eller olägenhet.

Tubulär halloysit förekommer i det material som ska brytas. Ämnet klassificeras av European Chemicals Agency (ECHA) som hälsofarlig främst med avseende på lungskador vid långvarig och upprepad exponering genom inandning. Av bolagets utredning framgår att halloysit kan följa med kaolinråvaran ut i processavloppsvattnet. Vidare kan partiklar spridas i luften till följd av bland annat damning. Av dessa skäl finns det anledning att ställa mycket höga krav på verksamhetsutövaren vad gäller att – genom utredning – skaffa sig den kunskap som behövs för att undvika skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön.

I aktuellt fall har bolagets undersökningar baserats på ett fåtal äldre borrprover och någon representativ provtagning på kaolinfyndigheten har inte gjorts. Istället har bolaget uppskattat halten halloysit till mindre än 1 % mot bakgrund av undersökningar (s.k. Svepelektronmikroskopering), vilka genomförts av SGU, samt mot bakgrund av analyser av ett fåtal borrprover dragit slutsatsen att halloysit inte förekommer i signifikanta mängder, men att halter under 1 % inte kan uteslutas. Enligt bolaget skulle högre halter än 1 % krävas för att påverka levande organismer.

Sakägare i målet har gett in omfattande material beträffande bland annat halloysits hälsovådliga egenskaper (Ab 170). Kritik har bland annat riktats mot bolagets analyser av borrproverna, valda analysmodeller för att bedöma halloysits toxicitet samt att den spridningsmodell som valts avser en partikelstorlek som är helt irrelevant för halloysit. Bland annat har sakägarna påpekat att bolaget refererar till toxikologiska korttidsstudier i olika cellkulturer som endast fångar akuta toxiska effekter trots att det i ECHA:s klassificering framgår att risk främst föreligger vid lång eller upprepad exponering. Likaså har sakägarna påpekat att det finns modeller tillgängliga som inkluderar långtidseffekter och som uppfyller villkoren för riskkvalificering av halloysit, men att bolaget inte haft ambitionen att använda sig av sådana. Sakägarna menar

AI JB

dessutom att organismerna i Rönne å skulle utsättas för betydligt högre halter av halloysit än vad bolaget har uppgett.

Såväl av domskälen som av den skiljaktiga meningen framgår vidare att bolagets utredning är bristfällig vad gäller halloysit.

Med anledning av de mycket allvarliga konsekvenser som kan uppkomma för människors hälsa och miljön om felaktiga slutsatser dras med stöd av en bristfällig utredning, följer av 2 kapitlet miljöbalken att bolaget måste skaffa sig betydligt djupare kunskaper om halloysits förekomst och dess påverkan innan det är möjligt att bevilja tillstånd i förevarande fall. Kunskapskravet kan därför inte anses uppfyllt i målet.

Åtagandet som bolaget gjort angående att inte bryta kaolinlera som har en halloysit-halt som överstiger 1 viktprocent samt att provtagning och analys ska ske inför brytning kan inte läka denna brist. Detta då dels bolaget inte har visat att halter under den redovisade nivån inte kan medföra en negativ påverkan på människors hälsa eller miljön, dels Mark- och miljööverdomstolen i ett sådant fall har att ta ställning till tillåtligheten av en verksamhet som innebär påtaglig omgivningspåverkan utan att veta hur stor andel av kaolinet som kommer att kunna nyttiggöras samt vilken miljönytta som kommer att vinnas genom minskad import av kaolinråvara. En sådan konstruktion skulle strida mot gällande regler för själva tillståndsprövningen av miljömål, miljöbalkens hushållningsbestämmelser samt även mot målsättningen om att det utpekade riksintresset ska utvinnas i syfte att och tillgodogöras i enlighet med den beviljade bearbetningskoncessionen.

Det ska även tilläggas att bolaget enligt kommunens uppfattning brister i kunskapskravet även av det skälet att det saknas verifierade kemiska analyser av Höörsand-stenen, vilket har betydelse för bl a bolagets bedömning av att materialet inte kan läcka ut oönskade ämnen vid efterbehandling.

2.3.3 Lokalisering och artskydd

Verksamhetsutövaren har vid tillståndsprövning även att visa att den plats som har valts för verksamheten är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön enligt 2 kap. 6 § miljöbalken. Vid bedömningen av platsens lämplighet är bland annat bestämmelserna i 1 kap. 1 § samt 3 och 4 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845) av vikt. Vidare ska verksamhetens påverkan på människor och miljön beaktas.

Artskydd

Området inkluderar arter som är skyddade enligt såväl 4 § som 6 § artskyddsförordningen. Bolaget har därför ansökt om dispens enligt 14 § artskyddsförordningen för att flytta de exemplar av samtliga fladdermusarter som skulle kunna finnas i byggnader och komma i konflikt med verksamheten samt enligt 15 § artskyddsförordningen för att avlägsna och flytta de arter av vanlig groda, vanlig padda, snok, huggorm, kopparödla, skogsödla och grönvit nattviol.

Dispens från förbudet i 4 § artskyddsförordningen får ges endast om någon av de dispensskäl som framgår av 14 § artskyddsförordningen är för handen. Mark- och miljödomstolen har motiverat dispensbeslutet med att verksamheten ska bedömas ha ett allt överskuggande allmänintresse, vilket är ett av de dispensskäl som stadgas i bestämmelsen. Kommunen delar inte denna bedömning.

Av Mark- och miljööverdomstolens dom i mål MÖD 2015:3 framgår att begreppet "andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse" ska ges en restriktiv tolkning och att kraven på det överskuggande

allmänintresset ska sättas högt. Avgörandet är refererat och har fastställts efter de domar som mark- och miljödomstolen hänvisar till i den överklagade domen.

Genom hänvisning till EU-kommissionens dokument "vägledning om strikt skydd för djurarter av intresse för gemenskapen i enlighet med rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer konstaterar Mark- och miljööverdomstolen i angivna dom att begreppet "tvingande orsaker som har ett allt väsentligt allmänintresse" inbegriper orsaker av social och ekonomisk karaktär där ett projekt är absolut nödvändigt för t.ex. genomförande av verksamhet av ekonomisk eller social karaktär som fullgör vissa skyldigheter i samband med offentliga tjänster. Som exempel på sådan verksamhet anges bland annat översiktsplanen för verksamhet vid kolgruvan Prosper Haniel i Tyskland. På grund av sina geologiska och infrastrukturmässiga fördelar ansågs gruvan bida till de allmänna målen för den tyska långsiktiga energipolitiken på federal nivå, till en särskilt trygg energiförsörjning och till att bibehålla den europeiska gruv- och kolteknikens ledande ställning. En nedläggning av gruvan skulle dessutom få oacceptabla direkta och indirekta sociala följder på regional nivå och leda till en direkt förlust av arbetstillfällen i kolindustrin och efterföljande led.

Den nu ansökta verksamheten kan – även om den bidrar till minskad import av råvara till pappersindustrin – inte överhuvudtaget jämföras med den betydelse för allmänintresset som ovan beskrivna verksamhet ansågs ha. Bland annat ska beaktas att den ansökta verksamheten är ny och därmed inte av den samhällsekonomiska och sociala betydelse för allmänintresset som ovan angivna kolgruva. Till skillnad från den nu ansökta verksamheten var kolgruvan dessutom av största vikt för energipolitiken såväl på federal som regional nivå och av stor betydelse för Tysklands ledande ställning inom detta område. Detta är inte aktuellt i förevarande fall.

Av det ovan sagda följer att den ansökta verksamheten inte är av så påtaglig vikt att tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse kan anses föreligga.

I detta sammanhang ska även påpekas att bolaget, till följd av osäkerheten kring förekomsten av halloysit, också har föreslagit ett villkor - se avsnitt 2.3.1 ovan - som innebär att det är osäkert hur stor mängd råvara som kommer att kunna utvinnas i fyndigheten, något som givetvis också påverkar det samhällsekonomiska värdet av verksamheten.

Om Mark- och miljööverdomstolen skulle göra en annan bedömning i frågan saknas ändå skäl för dispens enligt punkten 2 i 14 § artskyddsförordningen, då det inte kan anses vara säkerställt att den föreslagna flyttmetoden inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Samma invändning görs beträffande den dispens som sökts enligt 15 § artskydds-förordningen. Bland annat vad gäller groddjur är det vedertaget att metoden att flytta arter inte fungerar. Kunskapen kring flyttning av växter och djur är i allmänhet bristfällig och försiktighet bör råda när det gäller acceptans av denna metod.

Med hänsyn till ovanstående är det inte möjligt att bevilja dispens för åtgärderna och lokaliseringen kan inte heller betraktas som lämplig. Även av detta skäl föreligger det därmed skäl för Mark- och miljööverdomstolen att avslå ansökan.

Transporter

Kommunen instämmer i den bedömning som mark- och miljödomstolen har gjort vad avser att lokaliseringen inte kan anses vara lämplig med hänsyn till den betydande ökning av antalet transporter som verksamheten medför. Som domstolen har konstaterat orsakar ökningen av transporter ett betydande

AB JB

tillskott av luftutsläpp i form av kväveoxider och partiklar, vilket medför påverkan på tätorter, enskilda fastigheter och områden med höga värden för naturvård och friluftsliv. Det är inte heller visat av bolaget att de olägenheter som den tunga trafiken ger upphov till kan bemästras genom villkor och skyddsåtgärder, varför verksamheten inte kan tillåtas.

Kommunen bestrider resonemanget i den skiljaktiga meningen i mark- och miljödomstolens dom angående att påslaget av luftutsläpp i form av kväveoxider och partiklar inte ska bedömas som en olägenhet av samma vikt för närboende som tillkommande buller. Det är allmänt känt att luftutsläpp av aktuellt slag har hälsofarliga egenskaper samt i betydande grad bidrar till belastningen på miljön och hälsan.

Verksamhetens förenlighet med 3 och 4 kap. miljöbalken

Det har i mark- och miljödomstolen förts en omfattande skriftväxling angående domstolens prövningsram, som en konsekvens av den sedan tidigare beviljade bearbetningskoncessionen och den därigenom utförda prövningen av verksamhetens förenlighet med 3 och 4 kap. miljöbalken. Bland annat har Naturvårdsverket genom aktbilaga 181 anfört i huvudsak följande.

Bolaget erhöll bearbetningskoncessionen av Regeringen år 1998 enligt äldre lagstiftning. Beslutet om bearbetningskoncession är i princip ett rättshistoriskt dokument som inte alls innefattar de avvägningar som görs idag enligt minerallagen. Miljörätten har utvecklats enormt under 19 års tid och en hel del EU-lagstiftning har tillkommit. Naturvårdsverket anser därför att 3–4 kap. miljöbalken inte bedömts på ett relevant sätt i koncessionsärendet och att mark- och miljödomstolens prövning ska innefatta en fullständig prövning enligt balken. Beslut om Natura 2000-området Jällabjär fattades år 2005, d.v.s. 7 år efter beslutet om bearbetningskoncession. Någon prövning har således inte skett för Natura 2000-området kontra riksintresset för mineralutvinning. Naturvårdsverket tillbakavisar således bolagets uttalanden om att "koncessionsbeslutet måste ges stor tyngd i prövningen". Den miljöprövning som gjordes 1998 enligt minerallagen var ytterst begränsad.

Kommunen anser att Naturvårdsverkets resonemang är välgrundat och överlåter åt Mark- och miljööverdomstolen att ta ställning i saken.

2.3.2 Stoppregeln

För det fall Mark- och miljööverdomstolen skulle finna att bolaget visat att de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken – trots de ovan påtalade, stora bristerna – efterlevs, är det kommunens uppfattning att det är rimligt att tillämpa stoppregeln på sätt som mark- och miljödomstolen har gjort i den överklagade domen. Mot bakgrund av den väl underbyggda informationen angående halloysits risker och spridningsförmåga, vilken sakägare redovisat i målet, finns det all anledning att befara att den sökta, nya verksamheten kommer att medföra skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön. Bolaget har varken motsagt dessa uppgifter eller genom utredningar kunnat visa att det är möjligt att installera reningsteknik för att nedbringa dessa risker. Det är således inte visat att verksamheten – trots försiktighetsåtgärder – kan bedrivas utan risk för människors hälsa och miljön. Det föreligger således hinder mot att tillståndsges den ansökta verksamheten.

3 Ekonomisk säkerhet

Vad gäller den ekonomiska säkerheten instämmer kommunen i mark- och miljödomstolens bedömning att oklarheterna i den utbrutna sandstenens föroreningsinnehåll innebär att det inte går att bedöma om den redovisade

AB

efterbehandlingsplanen är genomförbar och – som en följd härav – om den föreslagna säkerheten är tillräcklig.

4 Båtnad enligt 11 kap. 6 § miljöbalken

Kommunen instämmer även i mark- och miljödomstolens bedömning att bolaget inte visat en positiv båtnad i målet med hänsyn till den skada och olägenhet som skulle uppkomma på Natura 2000-området om verksamheten tillåts.

5 Verksamhetens förenlighet med miljöbalkens syfte

Avslutningsvis önskar kommunen även anföra följande.

Söderåsen med omland utgör en betydelsefull "grön lunga" i regionen. I ett hushållningsperspektiv är idag befintlig markanvändning en fungerande långsiktig lösning.

En betydande andel av Söderåsen med omland har betydande kvaliteter ur ett naturperspektiv. Nära 15 % av landarealen har ett långsiktigt skydd, vilket innebär att det är ett av de få landskapsavsnitten i södra Sverige som är nära det mål på 17 %, vilket Sverige satt upp som nationellt mål till år 2020. Ett ständigt hot mot en positiv utveckling är emellertid fragmentiseringen av naturen. Det är en stor utmaning att behålla kvaliteterna med så små arealer. Det krävs en långsiktig strategi med ett hållbart utnyttjande av hela landskapet för att värdena skall kunna bestå och bibehållas för framtiden. Naturen på Söderåsen med omgivningarna, där bl.a. Jällabjär ingår, är unika ur ett nationellt perspektiv. Nationalparken och befintliga reservat innehåller en biologisk mångfald av högsta klass även i ett internationellt perspektiv. Nationalparken och reservaten är dock bara kärnområden i landskapet och det krävs en helhetssyn för att bibehålla och utveckla kvaliteterna. Även andra områden i landskapet är mycket betydelsefulla för den biologiska mångfalden. Ett sådant område är t ex Rönneåns dalgång, i anslutning till det planerade gruvområdet.

Sedan 1970-talet har resurshushållning och hållbarhetsfrågor haft en framträdande roll i samhällsplaneringen. Sveriges kommuner har planmonopol och ska i översiktsplanen beskriva hur avvägningarna mellan olika intressen bör ske och hur kommunen ser på frågan om en lämplig långsiktig utveckling av landskapet. Svalövs kommun har genomgående hävdat att gruvdrift efter kaolin inte är ett lämpligt inslag i "Söderåsenlandskapet". Detta mot bakgrund av den negativa påverkan som uppenbarligen kommer att ske på ett flertal andra, viktiga allmänna intressen.

Under de senaste ca 25 åren har betydande investeringar gjorts i det aktuella landskapet. Staten har investerat i skyddad natur och rekreationsmöjligheter, motsvarande nära hundra miljoner kronor och på motsvarande sätt har regionen investerat stora belopp för att stärka friluftslivet och befintliga naturvärden.

Söderåsen är det primära rekreationsområdet för drygt en miljon Skåningar och dessutom en stor tillgång för "Storköpenhamn" med ca tre miljoner invånare. Årligen besöks Söderåsen av ca en miljon människor, varav nära hälften av besökarna kommer från i första hand Danmark, Tyskland och Nederländerna, men även från övriga Europa. De berörda kommunerna har arbetat med investeringar i infrastruktur som stödjer besöksnäringen och deltagit i ett flertal internationella EU-projekt, med syfte att utveckla natur och besöksnäring. Besöksnäringen är den absolut starkaste inkomsten från landskapet runt Söderåsen och den har stor potential att utvecklas ytterligare.

Sammantaget kan det konstateras att det begränsade samhällsbidrag som en gruvdrift i Billinge kan erbjuda inte står i proportion till den skada den åsamkar

på allmänna intressen, såsom miljön och hälsan, och på redan befintliga värden, såsom friluftsliv och turism, och den potential till utveckling som finns i dessa.

6 Övrigt

I övrigt hänvisar kommunen även till sakuppgifterna i yttrandet från sakägare m fl.

7 Fortsatt handläggning

Kommunen önskar få ta del av den fortsatta skriftväxlingen och beredas möjlighet att yttra sig över tillkommande inlagor samt även närvara vid en eventuell förhandling i målet.

Jan Zielinski
Kommunstyrelsens ordförande

JK DP